

RAAD GEEFT ALLEEN DE KADERS AAN

HEUSDEN ANDERS BELICHT

Heusden pakte de problematiek rond verlichting op een geheel eigen wijze aan. Zij maakte een belichtingsplan waarin de raad alleen de kaders aan heeft gegeven. De detail-invulling gaat buiten de raad om.

Dick Veen, hoofd van de afdeling Civiele en Cultuurtechniek: 'Wil je bereiken dat de raad de kaders aan gaat geven en zich niet hoeft bezig te houden met details, dan moet je volgens mij een aantal zaken anders regelen. Het belangrijkste is dat je de gemeenteraad vroegtijdig bij de beleidsvorming betrekt'.

'Door vroegtijdig de raad (commissies) keuzemogelijkheden voor te leggen en de beleidsuitgangspunten in een opiniërende vergadering te laten bepalen, kan de raad haar kaderstellende taken ook uitvoeren. Het college van B&W kent bij deze gang van zaken de juiste kaders van de raad en kan dan binnen deze kaders een beleidsplan voorleggen.

Als daarnaast, zoals in Heusden het geval is, er een goede delegatie van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de raad naar het college B&W is, kun je veelal de geijkte raads-cyclus doorbreken. Je mag nu voor de vaststelling van de begroting starten met de voorbereiding van de uit te voeren werkzaamheden, waardoor je al in het eerste kwartaal van het jaar werken kan aanbesteden. Bij de verschillende overheden wordt pas na de bouwvakantie aanbesteed. Door deze snellere manier van werken kun je als gemeente goedkoper aanbesteden doordat je werk op de markt brengt in een voor de aannemerij rustige periode'.

'Het vaststellen van het beleidsplan Openbare Verlichting kende een lange voorbereiding', zegt **Jan Maurix**, beleidsmedewerker Civiele

Techniek. Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2002 is er vanuit de gemeenteraad gevraagd beleid te formuleren voor de openbare verlichting. Tot op dit moment wordt er gehandeld in de geest van de aanbevelingen van de Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde (NSVV), voor de uitbreidingsgebieden en nieuwbouwpunten, zonder vaststaand beleid. Nadeel hiervan is dat de gemeente geen duidelijke spelregels heeft vastgelegd over aanleg, ontwerp,

beheer en onderhoud van de verlichting en er dus kans op wildgroei ontstaat'.

PROEFGEBIED

Om inzicht te krijgen in de wensen van de burger(s) is in de kern Nieuwkuijk een proefopstelling geplaatst met drie verschillende lichtkwaliteiten, zodat in de praktijk duidelijk is te zien wat een bepaalde beleidskeuze voor effect heeft op de beleving van de openbare ruimte.

De bewoners van dit proefgebied is gevraagd naar hun mening over de drie verschillende opstellingen. In september 2003 is er een discussienota voorgelegd aan de raad met daarin diverse keuzemogelijkheden in de verlichting zoals lichtkwaliteit, milieuaspecten qua energiebesparing en energievorm (bijv. natuurstroom) en toepassen van materialen. De uitkomsten zijn, samen met de koers die de raad heeft uitgezet naar aanleiding van de discussienota, verwoord in een beleidsplan voor de komende tien jaar.

STABILITEITSMETING

Om inzicht te krijgen in het bestaande areaal is er een inventarisatie gemaakt van de bovengrondse installatie. Tijdens deze inventarisatie is alleen het type lichtmast, type armatuur, lampkleur, vermogen en leeftijd van deze onderdelen vastgelegd. Tijdens de voorbereiding van het beleidsplan is gekozen voor een stabiliteitsmeting van de lichtmasten. Dit had twee doelen, namelijk bepalen van de kwaliteit van de oudere lichtmasten en controleren op gebreken in lichtmasten, waardoor onveilige situaties ontstaan. Gelukkig werd geconstateerd dat slechts 7 van de ca. 350 onderzochte lichtmasten

niet aan de eisen voldeden. Dit was een geweldige meevaller, want er was op veel meer uitval gerekend. Op basis van deze resultaten is in Heusden de levensduur verlengd naar 40 jaar in plaats van de gebruikelijke 30 jaar.

KOSTEN

Uit de gehouden bewonersenquête is duidelijk geworden dat de burger kiest voor zowel verkeers- als sociale veiligheid in de straat. De raad deelt deze mening. De openbare ruimte moet veilig zijn en verlichting kan hier een grote bijdrage aan leveren. Er is gezocht naar mogelijkheden om de extra kosten, namelijk een éénmalige investering van € 330.000,00 voor het wegwerken van achterstallig onderhoud en het structureel verhogen van het vervangingsbudget met € 187.000,00, te beperken. Door het toepassen van energiezuinige lampen en het dimmen van de verlichting is een energiebesparing mogelijk. Door terugdringen van het groot assortiment masten en armaturen naar enkele standaardmodellen wordt het mogelijk het beheer en onderhoud van de verlichting efficiënter uit te voeren.

De openbare verlichting binnen de Vesting

Om inzicht te krijgen in het verlichtingsareaal is een complete inventarisatie van de alle lantaarnpalen gemaakt.

Heusden is buiten het beleidsplan gehouden. Openbare verlichting in een vestingstadje heeft meerdere functies dan alleen het bevorderen van veiligheid. Met name sfeer en beeldkwaliteit zijn ook van belang. Dit zijn specifieke kenmerken waarvoor een apart beleid wordt opgesteld. Dit geldt overigens ook voor de andere onderdelen in de openbare ruimte binnen de vesting zoals groenvoorziening, wegen, parkeerterreinen e.d..

DUALISME BIJ DIT BELEIDSPLAN

Belangrijk verschil met de oude beleidsplannen is het weglaten van de componenten beheer en onderhoud van de openbare verlichting. Gevolg van het dualisme is, dat de kwaliteit van het licht en verlichtingsinstallatie wordt vastgesteld door de raad. Het college van burgemeester en wethouders zorgt voor een tijdige uitvoering van het beleid, om - binnen de afgesproken termijn - ervoor te zorgen dat de afgesproken kwaliteit behaald is. Hiermee is bereikt dat de bedrijfsvoering daadwerkelijk door het college wordt bepaald en dat de raad haar controlerende taken op juiste wijze kan uitvoeren.

Doordat er veel tijd en energie in het voortraject is gestoken bij het opstellen van de discussienota, was het opstellen van het beleidsplan relatief eenvoudig. De keuze voor kwaliteit conform de door de NSVV opgestelde NPR 13201-01 en de roep om meer veiligheid vanuit bevolking zijn 2 belangrijke pijlers. Een derde pijler is het milieuaspect dat sterk is verankerd in het beleidsplan. Ondanks de enorme investering in de openbare verlichting van Heusden heeft de raad op 5 oktober 2004 toch ingestemd met het beleidsplan. 'Komend jaar zullen de eerste resultaten van het nieuwe beleid worden behaald. Zichtbaar wordt dat Heusden anders wordt belicht', zegt Jan enthousiast. **SW**

TEKST: MARTIJN PRINSEN. FOTO'S: GEMEENTE HEUSDEN